

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Korona Virüsün Yansımaları

Soru:

Çin, ilk kez 4 Ocak 2020'de özellikle Vuhan şehrinde diüzinelerce insanın "COVID-19" olarak adlandırılan Korona virüsü ile enfekte olduğunu duyurdu. Ardından dünyanın hemen hemen tüm ülkelerine yayıldı. Birçok ülke, sınırlarını kapattı, sokağa çıkma yasağı ilan etti, Cuma ve cemaat namazını durdurdu. Bu hastalık, küresel ekonomiye darbe indirdi. Amerika ve Çin, birbirine karşılıklı suçlamalarda bulundu...

Peki, bu epideminin kaynağı ne? Küresel ekonomi üzerindeki gerçekten etki boyutu nedir? Sonra doğru çözümü nedir? Bu hastalık nedeniyle Cuma ve cemaat namazlarını durdurmak caiz mi?

Cevap:

Virüs, mikroskopta taç şeklinde görüldüğü için İngilizce (Crown), Arapça taç anlamına gelen "Korona virüs" adı verilmiştir. İlk kez 1960'da Coronaviridae adıyla ortaya çıktı. 2003'te Hong Kong'da başlayan, 916 ölüm dâhil olmak üzere 8422 vaka ile sonuçlanan SARS salgını da bu virüs ailesindendi. 2004 ve 2005'te bu virüsün yeni aileleri ortaya çıktı. Böylece bu virüs, sonraki yıllarda, özellikle 2012 ve 2014'te görülmeye başladı, fakat bazı ülkelerle ve düşük bir yüzdeyle kayıtlı kaldı. Aralık 2019'in başında Çin'in Vuhan şehrinde yeniden ortaya çıkan ve yüzde 96 oranında SARS 2 virüsünü andıran bu virüse, Korona 2019 adı verildi. 2019'da ortaya çıkmasına nispeten kısaca COVID-19 dendi. İlk enfeksiyonların çoğu, Çin'in Vuhan kentindeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarla ilişkilendirildi. Ardından pek çok komşu ülkeye yayıldı. Yüzde 96 oranında yarasa virüsleri ile benzerlik arz ettiği için büyük olasılıkla bu virüsün kökeni yarasadır. Çoğunlukla Çin'de ölümlerin sayısı arttı. Öyle ki enfekte olanların sayısı, 81193'ü geçti, 3000'den fazla ölüm vakası yaşandı. Sonra İtalya, İran, İspanya, Fransa ve ABD gelmektedir... Hızlı yayılması nedeniyle tüm dünyaya korku yaydı. Nihayet 24 Mart 2020 itibariyle doğrulanmış enfekte sayısı yaklaşık 404.000'e, ölüm sayısı da neredeyse 20.000'e ulaştı... [25.03.2020 Deutsche Welle] Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, "COVID-19 salgınının tüm insanlığı tehdit ettiğini ve ülkeler işbirliği yapmazsa ve önlemler alınmazsa milyonlarca kişinin hayatını kaybedebileceğini açıkladı." [19.03.2020 euronews] Bu nedenle birçok ülke, okulları, üniversiteleri ve toplantıları yasakladı, ayrıca sokağa çıkma yasağı ilan etti, toplu karantina tedbirleri uyguladı, Cuma ve cemaat namazlarına ara verilmesi çağrısı yaptı... Böylece açıklığa kavuşturulması gereken bazı şeyler zuhur etti:

Birincisi: Bu hastalık, bir failin (aktör) eylemiyle mi ortaya çıktı? Yoksa insanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden diğer hastalıklar gibi Allah'ın bir kazası mı?

İkincisi: Kapitalist dünya, bu meseleyi doğru tedavi etti mi? Böyle bir vakanın şeri çözümü ne?

Üçüncüsü: Bu hastalığın (Korona) petrol fiyatları ve küresel ekonomi üzerindeki etkisi ne?

Dördüncüsü: Bu hastalık sebebiyle Cuma ve cemaat namazının yasaklanması caiz mi?

Birincisi: Bu hastalığın ortaya çıkışı ve arkasındakiler:

1- Korona (COVID-19), Çin'den yayılmaya başladı. Bilimsel ve tıbbi çalışmalar, bu virüsün hayvanlardan insanlara geçtiğini söylüyor. Zira Çin'de her türlü hayvanı, pis olanlarını bile yemek yaygındır. Putperest kâfirler olmaları itibariyle pis ile temiz arasında hiçbir ayırım yapmazlar... Daha önce de belirtildiği gibi medyada yer alan haberlere göre, salgının ilk olarak görüldüğü Çin'in Hubei eyaletindeki Vuhan kenti, bu habis etin ticari merkezi ve salgın hastalığın merkez üssüdür.

Böylece Korona hastalığı Çin'de yayıldı, ardından Kum şehri boyunca demiryolu hattı inşa eden Çin demiryolu şirketinde çalışan Çinliler yoluyla İran'a sıçradı... İran, Ortadoğu'daki epideminin

merkez üssü olarak görülüyor. Ayrıca İtalya da, altyapıdan ulaşımaya kadar bir dizi sektörü Çin yatırımına açtı... Raporlara göre Lombardiya ve Toskana, en büyük Çin yatırımlarının bulunduğu bölgelerdir. Lombardiya bölgesinde ilk Korona vakasına geçtiğimiz 21 Şubat'ta rastlandı ve en çok vakanın bulunduğu bölgelerden biri...

2- Amerika, salgınla mücadelede gevşek davrandığını, başından beri gizlediğini ve mücadelede başarısız olduğunu ileri sürerek Çin'e saldırdı. Bunun üzerine Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Zhao Lijian, 13 Mart 2020'de Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Virüsü Vuhan'a getiren ABD ordusu olabilir." yanıtını verdi. [13.03.2020 Şarku'1 Avsat] Amerikan Başkanı Trump, Çin'e yönelik saldırısını yineledi. Trump, "Çin virüsü ile ilgili bilgiyi daha erken paylaşılsaydı çok daha iyi olurdu. Bu yaptıklarından dolayı dünya büyük bedel ödüyor" dedi. [19.03.2020 euronews] Trump, Korona virüsü Çin virüsü olarak tanımladı. 16 Mart 2020'deki Twitter paylaşımında Trump, "ABD, Çin Virüsünden etkilenen tüm endüstrileri, hava yolu şirketlerini ve diğerlerini destekleyecektir" açıklaması yaptı. Bunun üzerine Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü 17 Mart 2020'de yaptığı açıklamada, "ABD'de bazı politikacılar Korona virüsünü Çin'le ilişkilendirerek Çin'i karalamaya çalışıyor. Buna şiddetle karşı çıkıyoruz, ABD'yi Çin'i suçlamaya son vermeye çağırıyoruz" yanıtını verdi. [18.03.2020 Russia Today] Çin, virüsün yayılmasının arkasında Amerika'nın olduğu suçlamalarını yaimaya başlayınca, ABD Dışişleri Bakanlığı 13 Mart 2020 günü Çin'in Washington Büyükelçisini bakanlığa çağırıldı. Bir ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, "Çin, küresel bir pandemi başlatmadaki rolünü ve dünyaya söylememe eleştirilerini saptırmaya çalışıyor... Komplolarını yaymak, tehlikeli ve saçma. Çin halkı ve dünyanın iyiliği için bu konuda toleranslı olamayacağımızı Çin hükümetini bildirdik." Dedi. Xinhua haber ajansı ise, "Milyonlarca insana uygulanan sıkı karantina da dâhil olmak üzere Pekin'in aldığı önlemler, dünyaya hazırlanmak için "zaman" kazandırdı. Uluslararası toplum da bunu kabul ediyor ifadelerini kullandı." [15.03.2020 Russia Today]

3- Böylece COVID-19 (SARS-CoV2) virüsü salgını nedeniyle Amerika ile Çin arasında söz savaşı patlak verdi... Her iki ülke de birbirini bu hastalığın yayılmasının doğrudan faktörü olmakla suçladı. Hastalığın yayılmasının arkasında hem Çin hem de ABD'de de uygulanan sistemin olması olasıdır. Ancak inceleme ve araştırmadan sonra ABD veya Çin'in, virüsü yaydığına ya da ürettiğine, sonra da onu diğer ülkelere transfer etmeye başladığına dair somut herhangi bir kanıt olmadığı görülür. Bariz iki nedenden ötürü bu böyledir:

Birincisi, her iki ülke de boğazına kadar hastalığa batmış durumda!

Daha önce belirttiğimiz şeye ek olarak, Çin Ulusal Sağlık Komisyonu açıklamasında belirtildiği gibi **Çin'de** Korona virüsüyle enfekte olanların sayısı "(81272), yaşamını yitirenlerin sayısı (3273)'dir..." [23.03.2020 www.youm7] **Eğer hastalığın yayılmasının arkasında Çin olmuş olsaydı, en azından kendisini koruma altına alırdı.**

Amerika'ya gelince, (CNN Sağlık)'a göre Korona virüsü ölüm sayısı, 704'e yükseldi, teyit edilmiş toplam vaka sayısı da 52976'ya ulaştı. [25.03.2020 CNN Arabic] ABD, Çin ve İtalya'dan sonra virüsle enfekte olanların sayısı bakımından ikinci sırada geliyor... Alınan son önlemler uyarınca Amerikalıların üçte biri, yedi eyalette evde kalma kurallarına tabi. Dün Pazar günü, Louisiana ve Ohio eyaleti, New York, Kaliforniya, Illinois, Connecticut ve New Jersey eyaletleriyle birlikte genişletilmiş sokağa çıkma yasağı ilan etti. [23.03.2020 El Cezire] **Keza eğer hastalığın yayılmasının arkasında Amerika olmuş olsaydı, en azından kendisini koruma altına alırdı.**

İkincisi, bu iki ülkeden herhangi birinin virüsü ürettiği sözü doğru değil. Çünkü virüsün laboratuvar ortamında üretildiğine dair hiçbir kanıt yok. Nature Medicine dergisi, "Bilinen korona virüsü ailesinin mevcut genom dizisi verileri analiz edildiğinde, korona virüsünün doğal süreçlerden ortaya çıktığını kuvvetle vurgulayabiliriz." Ayrıca dergi, "Omurgadaki veriler ve virüsün genel moleküler yapısı da bu görüşü destekler nitelikte. Laboratuvar ortamında virüs üretmek isteyenler, bunu omurgasında gösterecektir." dedi." [https://www.npr.org] Rusya, Avrupa, İran ve diğer Müslüman ülkeler gibi diğer herhangi bir ülke için de aynısı geçerli. Büyük olasılıkla bu ülkeler de hastalığın bulaşması açısından bu iki ülkeden birinden: Çin ve Amerika'dan etkilenmişlerdir...

O halde geriye Allah *Subhânehu ve Teâlâ'nın* şu buyruğu kalıyor:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ “İnsanların elleriyle işledikleri yüzünden karada ve denizde fesat çıkar; Allah da belki dönerler diye yaptıklarının bir kısmını böylece kendilerine tattırır.” [Rum 41] Hepimiz kapitalistler ve paydaşlarının dünyada işledikleri korkunç kötülüklerin farkındayız, çıkarları ve hırsları dışında hiçbir şeye değer vermezler... Dünyanın şekâvetinin ve dünya halklarının sefaletinin nedeni, Amerika, Çin, Rusya, Avrupa vb. yöneticileridir. İnsanlığa karşı işledikleri suçlar, çoktur. Savunmasız insanları nükleer bombalar, zayıflatılmış uranyum ve yakıcı napalm bombaları ile bombaladılar. Afrikalı kabileleri vahşice köleleştirip biyolojik ve kimyasal deneyleri için kobay olarak kullandılar. Kızıl derililere karşı soykırım savaşları, alınlarına vurulmuş kara bir lekedir. **Çin'in, Uygur Müslümanlarına karşı işlediği suçlar ufuqlara sığmıyor**, Rusya ve Sırpların Orta Asya, Balkanlar ve Şam'da Müslümanlara karşı işlediği suçlar halen devam ediyor. İngiltere'nin Hindistan'daki Müslümanlar ve gayrimüslimlere yönelik suçlarının yansımaları günümüze değin sürüyor. Bu suçlar, dünya halklarına hükmeden bu yöneticilerin, insanlığın sefaletinin nedeni olduğunu doğruluyor... Evet, nitekim Güçlü ve Aziz olan Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ “Bunun için, işledikleri kötülükler başlarına geldi. Bunlar içinde zulmedenlerin de kazandıkları kötülükler başlarına gelecektir. Bu hususta Allah'ı aciz bırakamazlar.” [Zümer 51]

İkincisi: Kapitalist ve yandaşlarının meseleye ilişkin çözümünün yanlışlığı ve doğru çözüm, şeri çözüm:

• **Kapitalistler ve yandaşları bu konuyu üç aşamada ele aldılar:**

** Birincisi, konuyu gizlemek

1- Bir Çin raporu, Çinli yetkililerin ölümcül hastalık gerçeğini Çinlilerden ve dünyadan gizlediğini ortaya koydu. Yetkililer, hastalığın Aralık 2019'in ortasından önce yayıldığını biliyorlardı ama gizlediler, itiraf etmediler. Nihayet vaka sayısındaki artış sonrası, yılsonunda itiraf etmek zorunda kaldılar. Çinli-Amerikalı gazeteci Chang Wei Wang, yetkililerin hastalığın yayıldığı Vuhan şehrindeki deniz ürünleri pazarını ancak Ocak ayında kapattıklarını söyledi. Raporunda, krizin başında hastalık hakkında bilgi aktardıkları için sekiz vatandaşın tutuklandığı, doğrulanmamış bilgi yaydıkları için kanun kaçakları olarak görüldükleri belirtildi. Ayrıca raporda Vuhan'daki yetkililerin, işlerin normal seyrinde gittiğini, 18 Ocak'ta düzenlenen yerel bir gelenek organizasyonuna yaklaşık 40.000 ailenin katılım sağladığını iddia ettikleri kaydedildi. [01.02.2020 sabq.org]

2- Yine “Çinli yetkililer, Aralık ayındaki krizin ciddiyeti konusunda 31 Aralık'a kadar insanları uyarmadılar. Bu tarihte Pekin, Dünya Sağlık Örgütü'nü (DSÖ) bilgilendirdi... Çin hükümeti “hastalık önlenabilir ve kontrol edilebilir.” dedi. 23 Ocak'ta yetkililer, Vuhan şehrini kapattılar ve tamamen seyahat yasağı getirdiler. [23.03.2020 www.masrawy.com]

** İkincisi, karantina ve kısmi izolasyon

1- “ABD sağlık yetkilileri, Cumartesi günü, yeni tip korona virüsünün 8. vakasının saptandığını doğruladılar. ABD Savunma Bakanlığı, dışarıdan gelen ve karantinaya alınması gerekebilecek vatandaşlar için barınak sağlanacağını söyledi... Virüsün ortaya çıktığı Orta Çin'in Vuhan şehri ve Hubey eyaleti etkili karantinaya tabi... [12.02.2020 Skynews Arapça]

2- ABD'de New York eyaletinin valisi Andrew M. Cuomo gazetecilere verdiği demeçte, “Şimdi hepimiz karantinadayız. Bu, alabileceğimiz en rijit önlem.” dedi. New York, Kaliforniya, New Jersey ve Illinois'de uygulanan karantina, alışveriş ve kısa gezinti dışında 85 milyondan fazla insanı evine hapsetti. [21.03.2020 Deutsche Welle]

** Üçüncüsü, neredeyse tamamen ev izolasyonu

“11.000’den fazla insanın ölümüne neden olan korona virüsünün yayılmasını sınırlandırmak umuduyla dünyada milyonlarca insan evde izolasyona maruz kalıyor. İnsanlık tarihinin bu benzeri görülmemiş rijit önlemi, ülkelere göre farklı düzeyde uygulanıyor... AFP tarafından yapılan nüfus sayımına göre, genel karantina kararı veya sokağa çıkma yasağı ya da tavsiyesi nedeniyle olsun 30’a aşkın ülkede 800 milyondan fazla insana evde kal çağrısı yapıldı... Almanya’da yetkililer, kamu hayatını kısıtlamak ve halkın çoğunluğunu zorunlu olarak evde tutmak için önlemleri sıkılaştırmanın yolunu arıyorlar... 4000 kişinin yaşamını yitirmesine yol açan virüsten Avrupa’da en çok etkilenen ve yaşlı kıtanın ilk ülkesi olan İtalya, hastalığın yayılmasına yönelik önlemlerini güçlendirmek için halkı karantinaya alma emri vermeye hazırlanıyor. Tüm parklar ve korunaklı alanlar hafta sonu halka kapalı olacak. İtalyanların evde kalması için başka kısıtlamalar da getirilecek. Yetkililer, ülkede 24 saat içinde virüsten 627 kişinin öldüğünü açıkladı. Bu, krizin başından bu yana ulaşılan en yüksek rakam... [21.03.2020 Deutsche Welle]

• Bu üç çözüm incelendiğinde, soruna çözüm olmaktan ziyade ekonomik başarısızlığı ekstra artıracığı, salgını, bezginliği, insanların yaşadığı bıkkınlığı iki katına çıkaracağı görülür. Nitekim kapitalist toplumda yaşanan bazı durumları duyuyoruz...

Bu nedenle bu hastalığın doğru tedavisi, Allah’ın Şeriatının öngördüğü gibi devletin, hastalığı başlangıcından itibaren izlemesi, çıktığı yerle sınırlandırmaya çalışması, diğer bölgelerdeki sağlıklı insanların çalışmaya ve üretime devam etmesidir...

Buhari, Sahih’inde Usame b. Zeyd’den rivayet ettiğine göre Peygamber Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

إِذَا سَمِعْتُمْ بِالطَّاعُونَ بِأَرْضِي فَلَا تَدْخُلُوهَا وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضِي وَأَنْتُمْ هَاهُنَا فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا **“Bir ülkede veba olduğunu duyarsanız, oraya gitmeyin. Eğer veba olan bir yerde bulunursanız sakın oradan çıkmayın!”** Buhari ve Müslim’in rivayet ettiği başka bir hadiste -ki lafız Müslim’e aittir- ise, Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

الطَّاعُونَ رَجُزٌ أَوْ عَذَابٌ أُرْسِلَ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَوْ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ فَإِذَا سَمِعْتُمْ بِهِ بِأَرْضِي فَلَا تَقْدَمُوا عَلَيْهِ وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضِي وَأَنْتُمْ هَاهُنَا فَلَا تَخْرُجُوا فِرَارًا مِنْهُ **“Taun (veba), bir azaptır. Beni İsrail’den bir kavme yahut sizden önce geçen bir ümmete gönderilmiştir. Siz bir yerde o(nun çıktığı)nu duyduysanız mu, o taunlu yere gitmeyiniz! İçinde bulunduğunuz bir yerde de taun zuhur ederse, ondan kaçarak oradan çıkmayınız!”** Buhari’nin Aişe Radiyallahu Anha’dan rivayet ettiği başka bir hadiste, Aişe Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem’e, “taun” dan sordum da bana şöyle cevap verdi:

أَنَّهُ عَذَابٌ يُبْعَثُهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَأَنَّ اللَّهَ جَعَلَهُ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَفْعُ الطَّاعُونَ فَيَمُوتُ فِي بَلَدِهِ صَابِرًا مُّخْتَسِبًا يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يُصِيبُهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ **“Taun (veba), şüphesiz bir azaptır; Allah dilediği kuluna gönderir. Yine muhakkak ki, Allah, taunu müminler hakkında şehadet vesilesi kılmıştır. Bir yerde taun zuhur eder de orada bulunan bir mümin, sabrederek, sevap umarak, bu taun yalnız Allah’ın takdir ettiği kimseye isabet eder, kanaatini besleyerek- bulunduğu şehirde kalırsa, muhakkak Allah ona şehit ecrinin misli sevap takdir eder.”**

Bu, bir tür karantinadır. Hem de tüm devletlere önderlik eden ve birinci sınıf bir uygarlık devletinde. Ki o devletin lideri, kendisine vahyedilen, uygulamada iyi bir örnek olmak için İslam’ı uygulayan Allah’ın Peygamberi ve Rasûlü’dür. İbn Hacer, Fethü’l Bari’de belirttiğine göre Ömer Radiyallahu Anh, Şam’a çıkıp Serğ mevkiine varınca kendisine Şam’da veba olduğu söylendi. Bunun üzerine Abdurrahman b. Avf, Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle buyurduğunu haber verdi:

إِذَا سَمِعْتُمْ بِهِ بِأَرْضِي فَلَا تَقْدَمُوا عَلَيْهِ، وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضِي وَأَنْتُمْ هَاهُنَا فَلَا تَخْرُجُوا فِرَارًا مِنْهُ **“Bir ülkede veba olduğunu duyarsanız, oraya gitmeyin. Eğer veba olan bir yerde bulunursanız ondan kaçarak sakın oradan çıkmayın!”** Bunun üzerine Ömer İbn’ul Hattab oradan ayrıldı. Yani vebanın yayıldığı haberi ulaştınca, Müslümanlarla birlikte geri döndü...

Binaenaleyh İslam Devleti, hastalığı çıkış yeriyle sınırlandırır, halkı orada tutar ve başkalarının oraya girmesine izin vermez... Devlet, pastoral ve emanet devleti olduğu için şeri görevini yerine getirir. Bu tedbirlerin yanı sıra bulaşıcı hastalık yayıldığında, doktor ve ilaç gibi sağlık hizmetini

tüm vatandaşlarına ücretsiz sunar. Hastaneler ve tıbbi laboratuvarlar kurar, eğitim ve güvenlik gibi vatandaşlarının diğer temel ihtiyaçlarını karşılar...

Buna göre doğru önlem, bulaşıcı hastalığı yerinde izole etmektir. Hastalar, karantina altına alınır, ücretsiz bakım ve tedavi görürler. Sağlıklı insanlar işlerine devam ederler, sosyal ve ekonomik hayat, bulaşıcı hastalıktan önce olduğu gibi devam eder. İnsanların kamusal hayatı durmaz. Evlerde izolasyona maruz kalmazlar, dolayısıyla ekonomik yaşam felç olmaz ya da neredeyse felce uğramaz, böylece kriz ürkütücü hale gelmez ve diğer sorunlar ortaya çıkmaz...

Üçüncüsü: Salgının (Korona) petrol fiyatları ve dolayısıyla küresel ekonomi üzerindeki etkisi

Dünya ekonomisinin büyümesi, pandemi olmadan normal koşullarda bile yavaşlıyordu... Peki, dünyadaki önlemler, karantina, tamamen ve kısmi izolasyon eğilimindeyse nasıl olacak? Bu önlemler, çöküşüne yol açmasa bile küresel ekonomiyi daha da yavaşlatacaktır:

Virüs, dünya ticaretini felç etti, petrol fiyatlarını dibe vurdurdu, zira petrol fiyatları, oldukça düşük seviyelere geriledi. Rusya'nın petrol üretimini artırmak zorunda kalması nedeniyle Rusya ile Suudi Arabistan arasında fiyat savaşı yaşandı. Rusya, büyük oranda petrole bağımlı bir ülke. Bu yüzden Amerika, Rusya ile mücadele etmek için üretimini artırmak üzere Suudi Arabistan'ı harekete geçirdi. ABD Başkanı Trump, 19 Mart 2020'de yaptığı açıklamada, "Suudi Arabistan ile Rusya arasındaki fiyat savaşına uygun zamanda müdahale edeceğini ima ederek Rusya'yı tehdit etti. [19.03.2020 El Hurra] Suudi Arabistan, üç yıl süren üretim azalımı anlaşmasının bu ay çökmesinin ardından pazar payı üzerinde Rusya'ya karşı Amerika hesabına bir mücadele yürütüyor. İki ülke, korona virüsünün yayılması nedeniyle küresel talebin keskin bir şekilde düştüğü bir zamanda maksimum kapasitede petrol pompaladılar. Bu nedenle petrol fiyatları bu hafta yaklaşık 20 yılın en düşük seviyesine geriledi. Vadeli işlem sözleşmeleri için Brent türü ham petrolün varil fiyatı, 28.75 dolara düştü. Ruslar, Suudi Arabistan'ın Amerika ile olan bağlantısının farkındalar. "Rosneft Sözcüsü Mikhail Leontyev, Rus medyasına verdiği demeçte "OPEC+ anlaşmasının bir kaç defa uzatılması sonucunda kısıntıya gidilen petrol miktarının küresel pazardaki yerini Amerikan kaya petrolü tamamen ve oldukça hızlı bir şekilde doldurdu..." dedi. [08.03.2020 Reuters] Ancak buna karşın hiçbir şey yapamadılar. Tersine Suudi Arabistan, önceki anlaşmayı (2,1 milyon varil azaltmak) uzatmama kararıyla Rusya karşısında krizi daha da derinleştirdi ve üretim artışına gitti. "Petrol fiyatları Pazartesi günü yüzde 30 değer kaybederek, 1991'deki Körfez Savaşı'ndan bu yana en sert günlük düşüşünü gerçekleştirdi... Böylece Brent türü ham petrolünün vadeli sözleşmeleri, daha önce yüzde 31 ile 31.02 dolara indikten sonra yüzde 22'ye düşüşle 12 Şubat 2016'dan bu yana en düşük seviyesi olan 37.05 dolara geriledi..." [09.03.2020 Reuters] Sonra Suudi Arabistan, Asya'daki müşterileri için petrol fiyatını 6 dolar düşürdü! Bugün Rusya, "OPEC Plus" anlaşmasına geri dönmenin yolunu arıyor ve yeni bir azaltma için esneklik gösteriyor!

Böylelikle küresel ekonomi, korona virüsünün yayılması ve sonrasında petrol fiyatlarındaki düşüşle ciddi şekilde sarsıldı. Durum böyle devam ederse, dünya ekonomisi gerçekten çöküşün eşiğine gelebilir...

Dördüncüsü: Camilerde Cuma ve cemaat namazı kılınmasını yasaklamak caiz mi?

Bulaşıcı hastalıkların yayılması durumunda cemaat ve Cuma namazı, genel olarak terk edilmez. Daha ziyade hastalar, izole edilir, cemaat ve Cuma namazı için camilere girmelerine izin verilmez. Hijyen, sterilizasyon, gerekirse maske takmak vb. tüm önlemler alınır... Sonra sağlıklı kişiler, durdurulmaksızın Cuma ve cemaat namazını sürdürürler. Namaz kılanlar arasında hastalık şüphesi bulunanları tespit etmek için camilerde sağlık personeli bulundurmamak gerekiyorsa, bu yönde adım atılabilir, ancak sağlıklı Müslümanların Cuma ve cemaat namazı iptal edilmez. **Çünkü Cuma ve cemaat namazı hakkında gelen deliller, kalıcı iptali kapsamaz. Aksine aşağıda açıklayacağımız gibi bu namazların edası, çok fazla bir sayı gerektirmez... Bazı Müslümanlar, kendilerine özgü bir takım sebeplerden ötürü cemaat namazına katılmayabilirler.**

1- Cemaat namazı, farzı kifayedir:

Muhakkak ki cemaat namazı, insanların görmesi gereken bir farzı kifayedir. Ebu Derda *Radiyallahu Anh'* dan rivayet edildiğine göre Peygamber *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

“Köyde ve çölde oturanlardan üç kişi arasında cemaatle namaz kılınmazsa, ancak şeytan onlara üstün gelmiştir. Cemaate devam et, kurt ancak süriiden ayrılmış koyunu yer.” [Ebu Davud] Hadis, cemaat namazı hakkındadır. Cemaat namazı, farzı kifayedir, çünkü bazı Müslümanlar, Rasûl *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* ile cemaatle namaz kılmaktan geri kalmışlardı. Bunun üzerine Rasûl *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*, yakmakla tehdit ettikten sonra onları serbest bıraktı. Buhari, Ebu Hurayra'dan rivayet ettiğine göre Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

“Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, içimden öyle geçti ki; odun toplanmasını emrederim. Odunlar toplansın. Sonra namaz için emrederim, ezan okunsun. Sonra birine emrederim de o insanlara imam olsun. Sonra o cemaati bırakayım da namaza gelmeyen erkeklerin üzerine gidip evlerini onların üzerlerine yakayım. Yine nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, onların herhangi birisi, (burada) semiz etli bir kemik parçası ya da iki tane güzel paça bulunacağını bilseydi, muhakkak yatsı namazına gelip hazır bulunurdu.” Eğer cemaat namazı, her Müslüman üzerine farzı ayn olmuş olsaydı, onları serbest bırakmazdı. Yatsı namazı belirtilmiş olması nedeniyle hadis cemaat hakkındadır... Cemaatin asgari limiti, ikidir. İmam ve me'mun. Çünkü Malik b. El Huveyris dedi ki:

“Ben, bir arkadaşımın Peygamberin yanından ayrıldım. Peygamber *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*, namaz vakti geldiğinde içinizden biri ezan okusun, ikinizden büyük olanınız size imamlık etsin.” [Müslim] Cemaat, ancak soğuk ve yağmurlu gece gibi hakkında bir nassın geldiği şeri bir özürle sakıt olur. Çünkü Buhari'nin rivayet ettiği bir hadiste Rasûl *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*;

“Seferde iken soğuk ya da yağmurlu gecede müezzine ezan okumasını ve ardından da: Haberiniz olsun! Namazlarınızı olduğunuz yerlerde kılınız diye bağırmasını emrederdi.”

2- Cuma namazı ise, farzı ayndır, farzıyeti sadece bir özürle düşer. Bunun delilleri çoktur. Bunlardan biri:

Allah *Subhânehu ve Teâlâ'nın* şu buyruğu:

“Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın.” [Cuma 9] Ayetteki emir, farziyet ifade eder. Mubah bir işten nehyeden bir karinenin varlığı, talebin kesin olduğunun delilidir. El Hâkim, Müstedrek Ala Sahihayn adlı eserinde Tarık b. Şihab'tan, Ebu Musa'dan rivayet ettiğine göre Peygamber *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

“Cuma namazı kılmak; köle, kadın, çocuk ve hasta hariç, her Müslümana vaciptir.” [El Hâkim, hadis şeyhaynin şartına göre sahihtir dedi] Cuma namazı, korku içinde olana da farz değildir. İbn Abbas, Peygamber *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'den rivayet ettiğine göre

“Kim, ezanı işitir de bir özrü olmadığı halde icabet etmezse, onun namazı yoktur.” Sahabe: Ey Allah'ın Rasûlü özür nedir? Diye sordu. Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* de “Korku ve hastalık” yanıtını verdi.” [Beyhaki, Süneni Kübra] Buna göre Cuma namazı, hakkında istisna kılıcı şeri bir nassın gelmiş olduğu kimseler hariç her Müslümana farzdır... Bunlar haricinde, istisna kılıcı bir nassın varit olmadığı kimseler için Cuma namazı farzı ayndır. Bu saydıklarımız, şeri mazeretlerdir, analogi (kıyas) cereyan yürümez. Şeri mazeret, hakkında şeri bir nassın geldiği şeydir. İbadetlerde analogi olmaz.

Çünkü ibadetlerde illetli bir nas gelmemiştir, bu yüzden ibadetlerde analogi gerçekleşmez... Cuma namazı için Müslümanlardan bir sayının varlığı şarttır. Sahabe, Cuma namazı için bir sayının kaçınılmaz olduğu konusunda icma etti. Bu nedenle mutlaka bir sayı olmalıdır. Belirli bir sayı şart

değil. Herhangi bir sayı, cemaattir ve sayıdır. Sayı, cemaat kabul edildiği sürece Cuma namazı sahihtir. Cuma namazı için cemaatin gerekliliği, üstte geçen Tarık b. Şihab hadisiyle sabittir:

الْجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي جَمَاعَةٍ “Cuma namazı haktır, cemaatle eda edilmek üzere her Müslümana farzdır.” Çünkü sayı, sahabenin icmasıyla sabittir. Cuma namazı için belirli bir sayıya delalet eden bir hadis yok. Mademki cemaat ve sayı kaçınılmazdır, o halde bu, ancak üç kişi ve üstü ile gerçekleşir. Çünkü iki kişi, cemaat sayısı olarak adlandırılmaz. **Bu yüzden Cuma namazının sahih olabilmesi için Cuma'nın farz olduğu kişilerden üç kişi olmak zorunda.** Eğer bu sayıdan eksik olursa, Cuma namazı sahih olmaz ve sayı eksik olduğu için de Cuma denmez.

Dolayısıyla Hilafet Devletinde Cuma veya cemaat namazı iptal edilmez. Şeran özürlü olanlar, camiye gitmez ve gerisi gider. Zannı galibe göre herkesin enfeksiyona duçar kalacağı, ne kadar önlem ve tedbir alınrsa alınsın salgından kaçınmanın imkânsız olduğu söylemi, zayıf bir olasılıktır, özellikle de cemaat için asgari sayının iki, Cuma için de üç olması nedeniyle. Bu sayı büyük olasılıkla gerçekleşebilir. Böyle bir olasılığın varlığını varsaysak bile sadece kendi bölgesinde kayda değer alınır. Onun için mesele, olabildiğince hassasiyet ve doğrulukla incelenmeli. Zannı galibe göre sayıya ulaşıyorsa, Cuma ve cemaat namazı iptal edilmez. Aksine tüm önlemler ve tedbirler alınır. Çekingenlik, farzın terk edileceği anlamına gelmez, tam tersine enfeksiyonu önlemek için tedbir ve önlemlerin alınmasıyla birlikte farz eda edilir.

Bu konudaki racih hüküm bu. Yukarıda belirtildiği gibi devlet, zannı galibe ulaşmak için hiçbir çaba sarf etmeden camilere kapatırsa, dolayısıyla insanların Cuma ve cemaat namazı için camilere gitmesini engellerse, Cuma ve cemaat namazını iptal ettiğinden dolayı günahkâr olur ve büyük bir günah işlemiş sayılır.

Sonuç olarak Müslüman ülkelerdeki yöneticilerin, karış karış, arşın arşın sömürgeci kâfirlerin adımlarını izlemeleri gerçekten acı verici. Bu ülkeler, belirli bir hastalığa derman bulmakta zorlandıklarında, hemen kâfirleri izlerler. Kâfirler, bir çözüm sunduğunda, yanlış da olsa, İslam dünyasındaki yöneticiler tarafından alkışlanırlar. O çözümü sağlıklı ve derman olarak addederler! Bu pandeminin (Korona) ülkelerde ve halklarda durgunluğa ve donukluğa yol açması acı verici. Hatta kamu hayatı neredeyse durdu. Oysa Müslüman ülkeler, benzeri birçok vaka yaşamışlardı. Örneğin H. 18. yılda Şam'da Romalılar ile şiddetli bir savaşa girdiklerinde, veba sınavına maruz kalmışlardı... Yine 6. yüzyılın ortalarında ümmet, moda tabirle şarbon adıyla bilinen “eş Şakafe” belasına duçar kalmış, bela, Şam'dan Mağribe kadar yayılmıştı. Güncel adıyla bu salgın, Stafilokok bakterilerden bulaşan bir tür cilt enfeksiyonu ülseriydi... Müslümanlar yine 8. yüzyılın ortalarında (H.749) Dimeşk'te (Şam) büyük taun olarak bilinen bir salgın ile denenmişlerdi. Bütün bu vakalarda camilere kilit vurulmamış, Cuma ve cemaat namazı durdurulmamış, insanlar evlerine kapatılmamıştı. Aksine hastalar, izolasyon altına alınmış, sağlıklı kimseler, cihat ve dünyanın imarı işleriyle meşgul olmuşlardı... Camilere gitmişler, namaz kılmışlar, salgının kötülüğünden korunmak için Allah'a dua etmişlerdi. Buna ek olarak sağlık tedavisi görmüşler, hasta bakımında bu yolu izlemişlerdi... İşte hak budur.

فَمَادَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ “Artık haktan (ayrıldıktan) sonra sapıklıktan başka ne kalır?” [Yunus 32]

H.02 Şaban 1441

M.26 Mart 2020